

De groei van het Negenmanneke

Het Negenmanneke heeft een oude geschiedenis. Het beste bewijs daarvan is haar naam. Die verwijst naar de tol die hier moest betaald worden om verder te mogen reizen over de Bergensesteenweg aan de grens met Anderlecht. Langs die weg stonden wat huizen met een oude kern. Daarnaast was er ook de priorij van Klein Bijgaarden, later kasteel Wittouck en nu nog het domein van de Paters van Scheut. Die priorij werd hier gesticht rond 1250!

Op de Ferrariskaart uit 1777 wordt de naam Negenmanneke reeds vermeld. Op een kaart uit 1826 zien we de al eerder genoemde priorij Klein Bijgaarden en de steenweg met hier en daar wat lintbebouwing. Over het algemeen is er in die periode nog maar weinig bebouwing. Een kaart van zo'n 100 jaar later toont ons dat dit ook in 1925 nog het geval is.

Tot de Eerste Wereldoorlog had de familie Wittouck hier veel grond en zoon Jacques Wittouck had hier zijn stoeterij van koerspaarden. Behalve wat stallingen, had hij dus vooral veel grond nodig om zijn paarden te laten lopen.



Negenmanneke 1826

Bron: Het Negenmanneke in 1826, Eugene Van Poucke, Lewe jg. 27, nr. 4.



Negenmanneke 1930

In 1929 wordt de tuinwijk aangelegd: 58 eengezinswoningen tussen de Gustave Gibon en Gaston Deruyverstraat. Het is de start van de ontwikkeling van de wijk. Vanaf dan gaat het snel en in 1931 wordt onder impuls van pastoor Vendelmans een kapel opgericht om de nieuwe inwoners van het Negenmanneke te kunnen dienen. Dit is de voorbode van de kerk die in 1941 zal worden ingewijd. De ondernemende pastoor bouwt ook een school voor de kinderen.

De goede ligging, net naast Brussel, de goede toegankelijkheid via de Bergensesteenweg en de werkgelegenheid trekken veel jonge gezinnen aan. En dit zorgt voor een grote bevolkingsgroei in het Negenmanneke.

Het Negenmanneke heeft tot op vandaag drie gezichten: de handel en industrie die vooral geconcentreerd zijn rond de Bergensesteenweg en tussen de steenweg en het kanaal Brussel-Charleroi. Woningen, vooral ten Noorden van de Slesbroekstraat en rond de Brusselbaan. En nog noordelijker: mooie groene ruimtes. Daar vinden we de laatste 'boerkozen', tuinders die onder andere gespecialiseerd waren in de witloofteelt. Met de voeten in de klei hebben we hier een prachtig zicht op Brussel en het Erasmusziekenhuis. De twee blokken van de Bezemstraat brengen een stukje Brussel in de rand, maar deze hoge woontorens, gebouwd in 1973-1974, horen binnenkort tot het verleden.

woningen Bezemstraat



Bron: Gewestelijke maatschappij voor Volkshuisvesting 1922-1997, red. R. Desmeth, 1997.

Op minder dan 100 jaar tijd is het Negenmanneke uitgegroeid van een plek met enkele honderden inwoners tot de meest dichtbevolkte parochie van Sint-Pieters-Leeuw waar vandaag bijna 9.000 mensen wonen.

Negenmanneke luchtfoto



Bron: Gewestelijke maatschappij voor Volkshuisvesting 1922-1997, red. R. Desmeth, 1997.